

Projekt

z dnia Zatwierdzony przez
.....

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU ZGIERSKIEGO**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji „Powiatowego Programu Psychologiczno – Terapeutycznego
dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2025- 2030”**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i 1907) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) Rada Powiatu Zgierskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy Program Psychologiczno – Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2025 – 2030”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Zgierskiego oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Rady Powiatu Zgierskiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Załącznik do uchwały nr
Rady Powiatu Zgierskiego
z dnia 2025 r.

Powiatowy Program Psychologiczno – Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2025 - 2030

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Zgierz 2025

Spis treści

I. Wprowadzenie:	3
II. Cele Programu:	4
III. Adresaci Programu	5
IV. Realizacja Programu	6
V. Kadra prowadząca	7
VI. Dokumentacja Programu	8
VII. Ewaluacja Programu	9
VIII. Źródła finansowania	9
IX. Podsumowanie	10

I. Wprowadzenie.

W celu utrwalenia pozytywnej zmiany u osób stosujących przemoc domową osiągniętej w wyniku oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych oraz innych programów terapeutycznych wskazana jest dalsza praca z tymi osobami, poprzez realizację **Programu psychologiczno - terapeutycznego**, który jest jednym z elementów systemu działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej i zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym oraz społecznym na terenie powiatu zgierskiego.

Niniejszy Program psychologiczno – terapeutyczny jest przeznaczony dla osób stosujących przemoc domową i ma na celu zainicjowanie i podtrzymanie procesu zmiany ich zachowań, postaw i przekonań leżących u podłoża przemocy. Program łączy elementy psychoedukacji, treningu umiejętności i psychoterapii, aby zapewnić kompleksowe wsparcie w procesie zmiany. Bezpieczeństwo ofiar przemocy jest priorytetem, dlatego program powinien być realizowany w sposób skoordynowany z działaniami na rzecz ochrony ofiar.

Poniższy Program został opracowany w oparciu o:

- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczenia w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164),
- Uchwałę Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 (M.P. z 2023 r. poz. 1232).
- Ustawę z dnia 06 czerwca 1997 r.- Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r. poz. 17),
- Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U z 2024 r. poz. 107, 1907 z późn.zm.),

- Uchwałę NR LXXI/552/24 Rady Powiatu w Zgierskiego z dnia 26 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programy Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej”.

Realizatorem oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową jest powiat, miasto na prawach powiatu lub podmioty, którym powiat zlecił to zadanie.

II. Cele Programu.

Celem głównym Programu psychologiczno – terapeutycznego jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed jej dalszym stosowaniem oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

Cele szczegółowe Programu:

- wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań,
- nabycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych,
- nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością,
- poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych,
- nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy,
- rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich,
- pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania,
- diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowej strategii w ich zaspokajaniu,
- wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

Zakłada się, że realizowany Program doprowadzi do zmian postaw i zachowań uczestników, a w konsekwencji przyczyni się do zatrzymania przemocy domowej.

Przewidywane efekty:

- zatrzymanie przekazywania przemocowych wzorców rozwiązywania problemów w rodzinie,
- uświadomienie uczestnikom odpowiedzialności za zachowanie wobec rodziny,
- wzrost kompetencji uczestników programu w zakresie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w związku i w rodzinie,
- wzrost kompetencji uczestników w zakresie podejmowania działań zaradczych i interwencyjnych.

Wskaźniki Programu:

- liczba rozdysponowanych materiałów,
- liczba zorganizowanych spotkań/zajęć,
- liczba osób, które rozpoczęły udział w spotkaniach,
- liczba osób, które ukończyły program psychologiczno – terapeutyczny.

III. Adresaci Programu.

Uczestnikami Programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową mogą być osoby dorosłe, które:

- ukończyły program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową, wymagające dalszej pomocy lub dalszego korzystania z pracy nad zaprzestaniem stosowania przemocy domowej,
- nie uczestniczyły w programie korekcyjno – edukacyjnym ale prezentują dużą świadomość i motywację nad korekcją/rozwojem własnego funkcjonowania w relacjach rodzinnych (np. w wyniku innych kontaktów ze specjalistami – terapeutami, psychoterapeutami, itp.).
- zostały skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej i są zobowiązane przez sąd do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym;
- otrzymały skierowanie z Sądu, Prokuratury, Zespołu Interdyscyplinarnego, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, pracowników socjalnych, pedagogów, a także Policji;

W Programie nie mogą uczestniczyć:

- osoby ze zdiagnozowaną chorobą psychiczną,
- osoby uzależnione od: narkotyków, alkoholu, innych środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych. W takim przypadku osoby te, w pierwszej kolejności kierowane są na terapię uzależnień.

IV. Realizacja Programu.

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu. Wykonanie Programu jest nadzorowane przez Kierownika Działu Pracy Socjalnej i Pieczy Zastępczej lub osobę wskazaną przez Dyrektora PCPR w Zgierzu.

Działania w Programie powinny odbywać się we współpracy z innymi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, takimi jak:

- **Miejskimi/ Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej (MOPS/GOPS/OPS)** kierującymi osoby stosujące przemoc do Programu oraz współpracującymi w zakresie monitorowania sytuacji;
- **Policją**- w zakresie monitorowania sytuacji i reagowania na przypadki naruszenia prawa;
- **Prokuraturą i Sądami** kierującymi do Programu w ramach środków resocjalizacyjnych;
- **Organizacjami pozarządowymi** prowadzącymi specjalistyczne placówki i programy wsparcia;
- **Placówkami ochrony zdrowia**- w zakresie diagnozy i ewentualnego wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego.

Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową jest kontynuacją pracy terapeutycznej po ukończonym programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową. Program powinien trwać nie krócej niż 30 godzin zegarowych przypadających na jednego uczestnika, a przerwa pomiędzy kolejnymi zajęciami nie powinna być dłuższa niż 2 tygodnie. Od zasady tej możliwe są kilkudniowe odstępstwa wynikające z umiejscowienia w kalendarzu świąt i pozostałych dni wolnych od pracy.

Program będzie prowadzony przez osoby posiadające wymagane kwalifikacje oraz doświadczenie w pracy ze sprawcami przemocy domowej.

Etapy Programu:

- **Diagnoza** - dokładna ocena indywidualnej sytuacji uczestnika, w tym historii stosowania przemocy, czynników ryzyka, motywacji do zmiany, zasobów osobistych i kontekstu społecznego. Do diagnozy uczestnika Programu można wykorzystać diagnozę, która została przeprowadzona w trakcie realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego i nie jest starsza niż 1 rok od ukończenia programu korekcyjno – edukacyjnego.
- **Psychoedukacja** - kompleksowy proces, który wykracza poza samo powstrzymanie się od agresji, obejmując szeroki zakres zagadnień psychospołecznych i emocjonalnych. Zmiana zachowań i utrwalenie pozytywnych wzorców poprzez zdobycie lub poszerzenie

wiedzy i umiejętności umożliwiających powstrzymanie się od zachowań przemocowych. Uczestnicy uczą się rozpoznawać sygnały ostrzegawcze, identyfikować czynniki wyzwalające agresję i rozwijać alternatywne strategie radzenia sobie z trudnymi emocjami. Dla osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny, psychoedukacja ma za zadanie utrwalenie wyuczonych pozytywnych zmian, zapobiegając nawrotom i wzmacniając nowe, konstruktywne sposoby funkcjonowania w relacjach. To nie tylko kwestia jednorazowego zastosowania nowych umiejętności, ale ich zintegrowania z codziennym życiem, aby stały się trwałym elementem funkcjonowania. Istotnym elementem jest kształtowanie umiejętności psychospołecznych, a także efektywne radzenie sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych. Program ma na celu przede wszystkim budowanie podstaw pod zdrowe, pełne szacunku i równości relacje.

- **Ewaluacja i monitoring** - na ostatnim spotkaniu dokonywane będzie podsumowanie uczestnictwa w Programie i wypełnienie ankiety ewaluacyjnej. Ocena skuteczności Programu będzie prowadzona również po zakończeniu Programu poprzez przeprowadzenie rozmów z uczestnikami lub ich rodzinami bądź innymi osobami, np. pracownikami instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Metody Pracy:

- Terapia indywidualna: sesje terapeutyczne skoncentrowane na indywidualnych problemach i potrzebach uczestnika.
- Zadania domowe: ćwiczenie nabytych umiejętności w życiu codziennym, monitorowanie własnych zachowań i emocji.
- Techniki relaksacyjne i mindfulness.

V. Kadra prowadząca.

Program powinien być prowadzony przez wykwalifikowanych specjalistów posiadających doświadczenie w pracy z osobami stosującymi przemoc domową zgodnie z § 5 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166) t.j. osoby:

- posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii,

- posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub kierunku uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii w kierunku resocjalizacja,
- będące terapeutami lub psychoterapeutami.

Osoby te są obowiązane posiadać udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Programy psychologiczno – terapeutyczne mogą również prowadzić osoby posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

VI. Dokumentacja Programu.

Działania podejmowane w ramach Programu winny być dokumentowane. Dokumentację tę stanowi:

a) dokumentacja przebiegu **realizacji** Programu (korespondencja z urzędami i uczestnikami, harmonogram realizacji, sprawozdanie, listy obecności, materiały z zajęć, umowy, procedury dotyczące zgłaszania się, uczestnictwa i ukończenia programu itp.),

b) dokumentacja **uczestnika** Programu, w tym:

- skierowanie do uczestnictwa w Programie lub w wyniku zgłoszenia się uczestnika z własnej woli,
- rozpoznanie diagnostyczne sporządzone na wstępie Programu – okoliczności skierowania do Programu, określenie wobec kogo uczestnik stosował przemoc, czy nadal i wobec kogo stosuje przemoc, okoliczności i formy stosowanej przez uczestnika przemocy, aktualna sytuacja zawodowa i rodzinna,
- kontrakt, w którym uczestnik akceptuje (podpisuje) zasady uczestnictwa w Programie oraz warunki jego ukończenia,
- zasady dotyczące poufności i ochrony danych osobowych uczestników,

c) ankieta ewaluacyjna uczestników Programu,

c) dokumentacja z monitoringu prowadzonego w ciągu do 3 lat po zakończeniu realizacji Programu.

Osobom, które spełniły warunki ukończenia programu, powiat wydaje zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 6 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, które podpisuje starosta/ prezydent miasta, bądź osoba przez niego upoważnion. Uznaje się ukończenie Programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących

przemoc domową, kiedy osoba uczestniczyła w co najmniej 75% z ogółu godzin zaplanowanych w ramach programu na 1 uczestnika.

VII. Ewaluacja Programu.

Skuteczność Programu powinna być regularnie monitorowana i oceniana. Monitoring prowadzi podmiot realizujący program w okresie do 3 lat po zakończeniu programu w szczególności poprzez:

- **Pre-test i post-test:** pomiar zmian w postawach, przekonaniach i umiejętnościach uczestników przed i po zakończeniu programu;
- **Samoocenę uczestników:** regularne zbieranie informacji na temat postrzeganych zmian w zachowaniu i samopoczuciu;
- **Analizę przypadków:** szczegółowe studium indywidualnych postępów uczestników;
- **Kontakt** z innymi osobami z otoczenia uczestnika (za jego zgodą) i instytucjami kierującymi w celu uzyskania informacji o zmianach w jego funkcjonowaniu.

Prowadzący sporządza sprawozdanie roczne z realizacji Programu zawierające:

- opis działań;
- informacje o liczbie uczestników programu, którzy rozpoczęli i ukończyli uczestnictwo w programie;
- podsumowanie i wnioski.

Sprawozdanie jest przedstawiane Zarządowi Powiatu Zgierskiego w roku następnym po zakończonej edycji programu.

VIII. Źródła finansowania.

Zgodnie z art. 6 pkt 4 pkt. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) środki finansowe na realizację Programu zapewnia budżet państwa, gdyż opracowanie i realizacja Programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową należy do zadań w zakresie administracji rządowej realizowanych przez powiat. Planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu, a realizacja Programu zależy od wysokości środków przekazanych samorządowi powiatowemu z budżetu państwa na ten cel. Wnioski o dotację są corocznie składane w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego.

IX. Podsumowanie.

Przedstawiony Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową stanowi rekomendowaną strukturę, która powinna być dostosowywana do specyficznych potrzeb grupy uczestników oraz lokalnych zasobów.

Powyższy Program jest zgodny z Zaleceniami Wojewody Łódzkiego RPS - I.9450.1.2025 z dnia 17 kwietnia 2025 r. dotyczące realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na terenie województwa łódzkiego na 2025 r.

Przyjęty Program ma na celu realizację zamierzeń ustalonych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Program stanowi dokument otwarty i zmienny. Wobec tego można go modyfikować wraz ze zmieniającymi się potrzebami, przepisami prawa oraz środkami finansowymi.

UZASADNIENIE

Przedmiotowa uchwała stanowi uzupełnienie realizowanego Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Założenia przyjęte w proponowanym Programie pozwolą zapewnić właściwą pomoc dla osób stosujących przemoc, co powinno zmniejszyć ilość przypadków związanych z przemocą.

W tym zakresie wprowadzony Program ograniczy przypadki stosowania przemocy wśród mieszkańców Powiatu Zgierskiego.